

SAMBANDSSrøddir

Tað sær betur út – eisini á hesum økinum

Sambandsflokkurin hevur sum einasti politisk flokkur staðliga vist á, at tað er alneyðugt við tættari samskifti millum Føroyar og ES. Allir hinir flokkarnir hava verið ósamdir við okkum.

Vit hava vist á tað neyðuga í at taka upp samráðingar við ES fyri at kunna treytirnar fyri føroyskum limaskapi. Hetta er

einasti mátin at finna út av, um tað er rætt at gerast limur í ES ella ikki.

Sambandsflokkurin hevur lagt uppskot fram á ting um hatta, men fekk ikki neyðuga undirtøku fyri sínum uppskoti.

Treiskur sum Sambandsflokkurin nú einaferð er, kravdu vit og fingi við í samgonguskjalið, at kannast

skuldi, hvussu Føroyar fingi gagnligastu marknaðar-atgongdina til ES-marknaðin.

Nevndin, sum landsstýrið setti at kanna hesi viðurskipti, læt ur hondum tað sonevnda blaa alitið í summar. Hvat nevndin kom til? Júst tað sama sum Sambandsflokkurin hevur sagt.

Nevndin segði, at Føroyar

eru eftirbátur, tað ræður um samstarvið við ES-londini, og at verandi avtala ikki er nog góð.

Ikki bert nevndin er samd við Sambandsflokkinn. Ovasti maður í ES, Jack Santer, formaður, sigur tað sama, sum Sambandsflokkurin hevur sagt um handilsavtaluna.

Og svarini í sjonvarpinum seinasta hóskeveld vistu eisini tað sama. Føroyingurin er um at asanna, at Sambandsflokkurin aftur hevur rætt, at tað er neyðugt at taka upp samráðingar fyri at finna út, hvørjar treytir ES settur fyri limaskapi.

Og min sann, um ikki uttanlandsnevndin hjá lögtinginum

eisini er komin til somu niðurstaðu. Afturkomin ur Brussel gevur hon okkum rætt í, at tað er neyðugt við tættari samstarvi við ES, og at handilsavtalan er uttamd.

Og nú verður rykt í fjølmilunum eftir uppskotinum um føroyskan umbodsmann í Brussel, sum hevur verið til viðgerðar í landsstýrinum í longri tíð.

Alt hetta boðar frá góðum. Er sera fegin um, at vanligi føroyski borgarin og so nogvri føroyskir politikarar nú taka undir við okkara sjónarmiðum.

Tað sær betur út – eisini á hesum økinum.

Edmund Joensen

Kontórkrakkaveldið

Tað er at feignast um, at vinstravongurinn nú sigur seg vilja rudda upp í burokratiska frumskóginum

So líbandi er tað við at ganga upp fyri Javnaðarflokkinum, at mótvægis burokratinum ella almenna skrivstovuveldinum megnar vanligi føroyski borgarin sær lítið.

Bláð Javnaðarflokksins sigur í oddagrein 6.3.96, hvat eigur at vera høvudsevi á teirra komandi landsfundi: «Kosin má rættast upp, og flokkurin má seta sær fyrri at rudda upp í byrokratisku jungluni, so mannarettindi eisini verða virð í Føroyum».

Ja, men so sanniliga er tað at gleðast um, tí so eru teir um at finna á rætta kós, og vit eru fullkomiliga samd við Javnaðarflokkinn í, at fólk í dag feru eftir ferð koma illa fyri og enda í burokratisku jungluni. Nekur megnar at halda á, men nógva geva bart út skarvin yvir. Tey orka ikki at berjast imóti «systeminum» – tey renna seg imóti her, og tey renna seg imóti har.

Men hvat er so í roynd og hvussu ikemur tað?

Burokrati er eitt embætismannavald, sum greittar út.

hvussu arbeiðið skal gerast innan ásettast og avmarkaðar karmar í einum hierarkiskum skipaðum «autoritets»-strukturni.

Er talan um eina arbeiðsgongd, sum kennist tung, langrøkin, stívin, pedantisk og ineffektiv, so siga vit vanlig, at hon er burokratiska.

Slikar skipanir eru mest kendar innan tað almenna, har ábyrgdir og heimildir eru ógreiðar, men hesar skipanir eru eisini kendar innan tað privata, tað ið tær gerast ov stórar. (Fiskavirkning, bankar v.m.)

Sum áður sagt á hesum stað, so er manningin innan tað almenna fullt út lika góð og dugnalig sum innan tað privata. Tað er ikki manningin, men heldur arbeiðsskipanin innan tað almenna, sum ger, at tað ferst burokrati. Allar tær innbyggdu forðingarnar, sum finnast í almennu skipanini, elva til burokrati, og júst tí er so umráðandi, at vit altið arbeiða fyri at hava so lítið sum svirhvørur gjørligt av al-

mennum arbeiði, og hinvegin so nógva sum gjørligt av privatum.

Tað eru tvinnar treytir fyri at forða byrokratisktum viðurskiptum. Önnur er, at tú dugir at siggja tey fyrbrigdini, sum elva til burokrati, og hin treytin er, at tú hevur ábyrgd og heimild til at taka allar arbeiðsforðingar burtur, sum eru neyðugir partar í eini burokratiskskari skipan.

Slikar treytir eru altið at finna í eini privatari fyrirkøtu, um hon bara ikki er ov stór.

Tann privati eigarinn sær skjótt, um sandur er við at koma í maskinarið, og hann fer ta beinan vegin at reinsa upp, tí hann kennir avleiðingarnar. Ger hann einki og bert letur standa til, lækkar tænaustugildi, inntjeningin minkar, og eigarinn fer skjótt at standa eftir við ongum arbeiði.

Privatar fyrirkøtar ræðast burokratið sum hin versta, tí tær vita, hvussu nógvan skaða tað ger. Umdeildi hjá fyrirkøtu lækkar, kappingar-evnini versna, kundarnir fækka, og vinningurin minkar.

ja, eigarinn kennir á sínum egna pengapungi, at arbeiðið er ikki nóg væl ur hondum greitt.

Tann privati veit, hvat gerast skal, og hann hevur ikki fyrri neyðini at spyrja seg fyri hjá politikarum, ráðum, nevndum, vinum ella kenningum, nei, hann eigur sjálvur avgerðina, og hon verður eisini tikin, tí annars verður hann arbeiðsleysur, – her er talan um liv ella deyð hjá fyrirkøtu.

Slikum treytum arbeiðið tað almenna ikki undir. Har er kundatryggt heilt órøvt, vit eru øll kundar, og vit eru eisini øll eigarar, og ta er sum kunnugt sera trupult at gera broytingar. Starvsfólkini kunnu mangan kenna seg illa, tí skipanin neyðir tey ofta at geva kundinum eitt «kanska-svar» – at tann tú skalt tosa við, er á fundi, er á skeið, er í feriu, skrivstovutíðin er avmarkað, kom aftur í morgin ella í næstu viku o.s.fr.

Eigarinn – tað almenna – kennir ikki á sama hátt sum tann privati nákað beinleiðs figgarligt trýst, hoast kundar-

nir eru ónøgd. Eigarinn og kundarnir eru teir somu, og «systemið», sum er ein afturlatin verð fyri kundan, hevur lættari við at yvirleva enn tann privati.

Júst í hesum døgum stríðast teir fólkavald og almenna fyrisingin við at finna 32 mió. í sparingum. Tað bílar einki við semjuni um at spara. Semjan byggir á, at figgarorkan og umstøðurnar annars í samfelagnum gera tað bráneyðugt at finna slíka sparing. – Men hvat hendur?

Jú, teir somu, sum siga tað vera neyðugt at spara, og teir somu, sum hava ábyrgdina og heimildina, kunnu kortini ikki semjast um, hvussu sparingin skal gerast, tí sparingin má ikki raka ein sjálvan ella eis egna valdømi, og tiskil verður helst einki spart. Men tað fer heldur onga avleiðing fyri tey, ið skuldu gera arbeiðið, øll kenna seg verandi í sama bati, og kenslan av ábyrgd verður kamað burtur. – Og tí steðgar málið upp.

Um ein privat fyrirkøta hevi slíka arbeiðsfloku, for hon á husagang. Eini privatari fyrirkøta er ikki liv lagað, um hon ikki vil rætta seg eftir teim broytingum, sum eru í samfelagnum. Skal hon yvirleva, er neyðugt at gera tað sama, sum vit øll gera heimla hjá okkum sjálvum, nevnliga at seta uttærlisur í mun til inntøkur.

Vit hava sjálvandi bruk fyri nøkrum almennum stovnum,

og tað fer eisini altið at geva nákað av burokrati, sum vit tú kunnu liva við, tað er ikki har hundurin liggur grivin.

Høvuðsorsøkin og eisini einasta orsøkin til tað altumfevandi burokrati, sum er um at leggja føroyska samfelagið í coma, er tann, at nær-um alt tað privata er verðið alment. Og tað einasta, sum kann leikja ta sjúkuna, er ein landsfevandi utticerter og privatisering. Allar ádrar loysnir eru uttanumtós, og tað tósið hava vit nú hoyrt í meira enn 6 ár. Vit skulu tí enn eina ferð á hesum stað spyrja: Nær byrjar flytingin fra tí almenna til tað privata?

Við utticerter og privatisering koma vit burtur fra teim stóru eindunum, burtur fra einum kævandi burokrati.

Og tann fyrsta fortreytin fyri einum tryggum vælferðarsamfelagi er eitt gott og væl-virkandi vinnuliv á privatum hondum.

Einum almennum ella hálv-almennum vinnulivi verður ikki liv lagað. Fyri marknaðarbúskapur er besta trygging fyri endurnýggjan í okkara vinnulivi.

Tað nyttar lítið og hevur onga meining at viðgera vælferðarsamfelagið, um vit ikki eisini samfundstund taka vinnulivið við, tí hesi bæði eru og fara altið at vera tengd hvørt at øðrum.

trygvi

Kgl. sopranur á vitjan í Havn

Kirsten Johansen, sopranur, sum syngur í Kgl. danska Operakórinum, hevur konsert saman við Søren Johanssen, organisti í Listaskálanum í morgin og Vesturkirkjuni týskveldið.

Skrá í tveinum pørtum

Skráin hjá Kirsten Johanssen og Søren Johanssen er lutad upp í tveir partar, eina lieder-skrá við sangum eftir Schubert, Nielsen, Heise, Brahms, Strauss og Mahler, og verður tað hendað skráin, sum sungin verður í Listaskálanum í morgin kl. 4 sp.

Hin skráin er sett saman til Kirkjuskertina í Vesturkirkjuni, sum verður týskveldið kl. 8, og har tað verða verk eftir Händel, Mendelssohn, Gade og Franck, ið verða framförd.

Á báðum konsertunum, sum Konsertfelagið skipar fyri, luttekur Ib Nielsen, sum leggur fløytuobligato til onkran av sanginum.

Kirsten Johansen, sopranur

Danska sopransangkvinnan Kirsten Johansen, sum dagliga syngur í Kgl. danska Operakórinum, er í Føroyum á vitjan.

Saman við Søren Johanssen fara tey bæði at hava tveir konsertir í Havn. Hin fyrsta verður í morgin, sunnudagin, í Listaskálanum, og hin seinna týskveldið í Vesturkirkjuni.

Søren Johanssen er nýliga útbíggvin organistur og fekk hann góð ummæli í sambandi við debutkonsert sína. Hann starvast annars á Landsbókasavnum, har hann skræsetur alt tilfar, ið Finn Videler, organistur, sáti, hevur ógnað savnum.

Viðmerking til grein í Dimmalætting undir heitinum: »Føroyar hava givið dønnum fleiri bindandi oljulyfti«

Í grein í Dimmalætting útgáddaginn tann 15. mars 1996 við heitinum «Føroyar hava givið dønnum fleiri bindandi oljulyfti» skrivur Uni Arge, at tulkningin hjá lögmanni av avtalunum millum landstýrið og ríkisstjórnina ikki er rætt.

Niðurstøðan hjá Uni Arge er grunduá á samrøðu við Sten Ryd Larsen ur Statsministerinum.

Fyri at eingin mískjelling skal vera, skal lögmaður við hesum bóða frá, at hann hevur fingið fráboðan frá Ríkissambodnum um, at Sten Ryd Larsen ikki á nakran hátt hevur gert

viðmerkingar til tað, sum lögmaður hevur sagt í samrøðu við Uni Arge. Heldur ikki hevur Sten Ryd Larsen á nakran hátt uttalað seg um, hvussu avtalurnar millum donsku stjórnina og landstýrið skulu tulkað.

Tað, sum Sten Rud Lar-

sen hevur sagt við Uni Arge, er, at hann staðfestir, at tað fyriliggja nakrar avtalar í framhaldi hvør av aðrari millum ríkisstjórnina og landstýrið.

Tórshavn, tann 15 mars 1996 Edmund Joensen

Finskt kór á vitjan

Á páskum vitjar finska kórið AUDITE í Føroyum. Tað er Norðurlandahúsið, sum skipar fyri vitjanini, og kórið skal um páskini hava tvær framförsur í Hús-inum.

EMIL L. JACOBSEN

Á páskum kemur finska kórið AUDITE, sum kemur úr Helsingfors og Espo, at víja í Føroyum. Kórið skal hava tvær framförsur í Norðurlandahúsinum í Havn, 1. og 2. páskadag.

Saman við tí professionella, blandaða kórinum eru 20 tónleikarar, har av

meigiparturn er strakarar, og fimm solistar.

Tilsamans fara eini 70 fólk á pallin.

Sjálvan páskadag framfær kórið requiem hjá Durufle.

Hetta er ein deydsmessa, sum byggir á Bíbliusegna. Deydsmessan verður framförd á latínskum máli.

2. páskadag fer kórið at framfæra Johannes-pass-

ionina.

Kórið kemur til Føroya við fløgfar, sum Norðurlandahúsið hevur leigað.

Í hesum sambandi hevur Norðurlandahúsið býðað føroyingum við til Finland og aftur fyri ein bílgan penga. Millum annað Havmarkið hevur tikið av hesum tilbøðnum.